

Beleidsplan Onderzoek Lentis®

Dr. H. Knegtering

Dr. S. Castelein

L. Bais, MSc

Dr. M. Swart

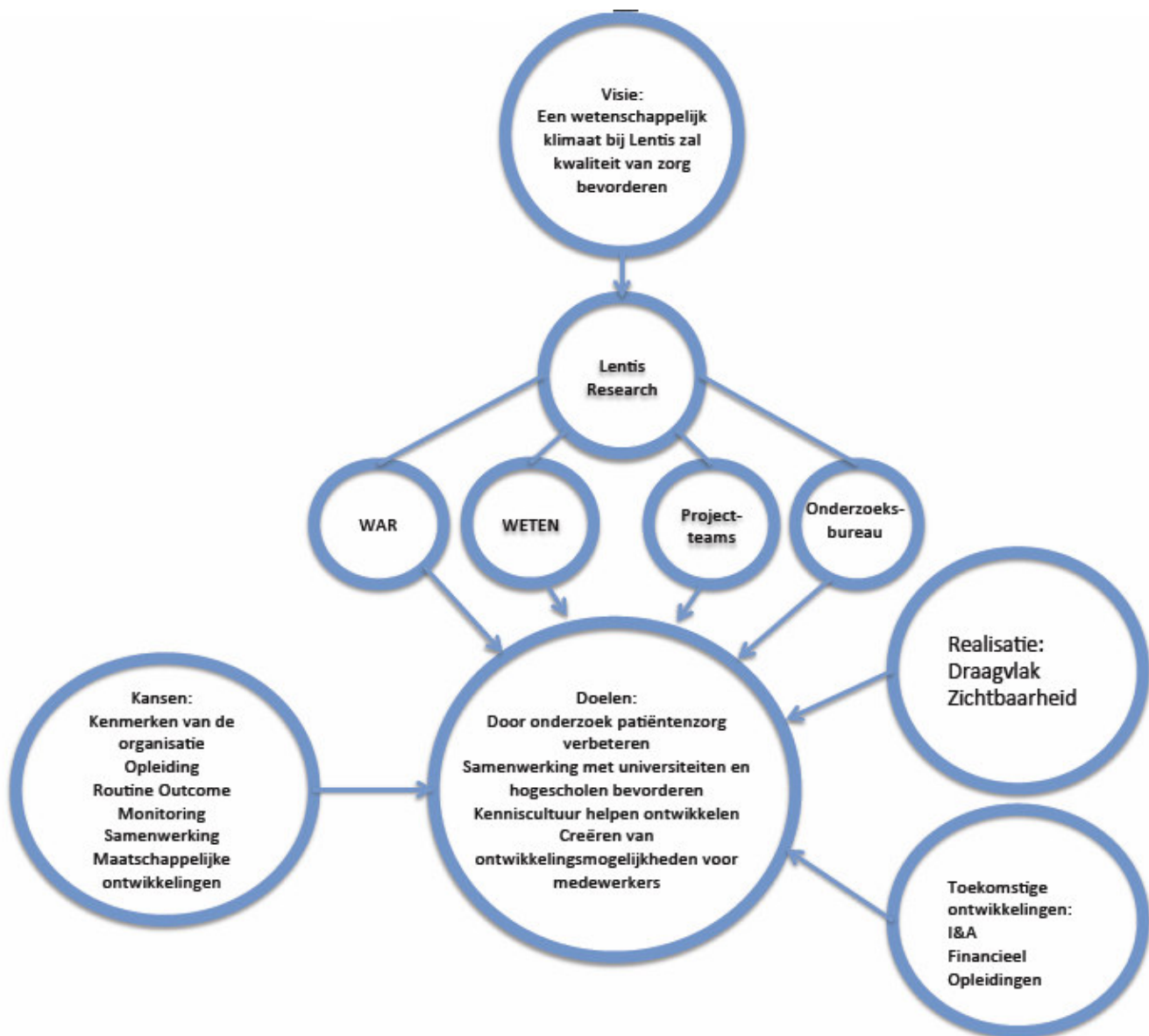
04 januari 2012

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Visie	4
Organisatie Lentis Research	4
<i>Wetenschappelijk Adviesraad (WAR)</i>	<i>4</i>
<i>Wetenschappelijk Netwerk (WETEN)</i>	<i>5</i>
<i>Projectteams</i>	<i>6</i>
<i>Lentis Research onderzoeksbureau</i>	<i>6</i>
Doelen Lentis Research	7
Realisatie	7
Kansen	8
Toekomstige ontwikkelingen	10
Focus in wetenschappelijk onderzoek	11
Voorgesteld budget voor wetenschappelijk onderzoek	11
Bijlage 1: Samenstelling Wetenschappelijke Adviesraad (WAR) in 2011	12
Bijlage 2: Samenstelling Wetenschappelijk Netwerk (WETEN) in 2011	13
Bijlage 3 Kernteam Lentis Research	14
Bijlage 4 Criteria Topklinische Zorg	15

Inleiding

Dit beleidsplan is de basis voor de ontwikkeling van wetenschappelijk onderzoek binnen Lentis. De visie op onderzoek, de doelen, de kansen en uitdagingen voor het wetenschappelijk onderzoek komen aan bod. Daarnaast beschrijven we de benodigde ingrediënten voor wetenschappelijk onderzoek binnen Lentis. Tot slot lichten we de rol en structuur van Lentis Research en haar wetenschappelijk onderzoeksbureau toe.

Visie

De medische wetenschap is snel in beweging. In de psychiatrie en psychologie wordt veel nieuwe kennis verworven, die ten goede kan komen aan de patiëntenzorg. Om als zorginstelling actief te kunnen bijdragen aan deze ontwikkelingen, is een onderzoekscultuur essentieel. Ook vanuit de opleiding tot arts, psycholoog, psychiater, psychotherapeut en verpleegkundig specialist is een wetenschappelijk klimaat binnen de opleidingsinstituten een vereiste. Daarnaast is wetenschappelijk denken onmisbaar voor kwaliteitsontwikkeling en kwaliteitstoetsing binnen organisaties. De participatie van Lentis in wetenschappelijk onderzoek bevordert een ontwikkelingsgericht, innovatief klimaat. Dit zal de kwaliteit van zorg en tevredenheid op de werkvloer positief beïnvloeden.

Organisatie Lentis Research

Om bovengenoemde visie na te kunnen leven, heeft de Raad van Bestuur van Lentis de afdeling 'Lentis Research' in het leven geroepen. Lentis Research streeft ernaar een inspirerende, op innovatie gerichte en flexibele organisatie te zijn, gericht op stimulering en ondersteuning van medewerkers die binnen Lentis onderzoeksactiviteiten willen ontplooien.

Lentis Research bestaat uit een aantal elementen: de wetenschappelijke adviesraad (WAR), het wetenschappelijk netwerk (WETEN), projectteams en het onderzoeksbureau. Deze elementen zullen hieronder toegelicht worden.

Wetenschappelijk Adviesraad (WAR)

Doel

De Wetenschappelijke Adviesraad (WAR) is een belangrijk structurelement van Lentis Research. De WAR geeft advies aan de Raad van Bestuur over het onderzoeksbeleid, budgetbeheer en financiële prioriteiten in het wetenschappelijk onderzoek. Ook kan het de Raad van Bestuur informeren over innovaties in de zorg met de mogelijke organisatorische, personele en financiële consequenties. Daarnaast brengt de WAR een advies uit aan de Raad van Bestuur over initiatieven die door afdelingen worden genomen om voor het TopGGz Keurmerk in aanmerking te komen (zie bijlage 4 voor voorwaarden Topklinische Zorg). Bovendien geeft de WAR advies over het onderzoeksbeleid en in te zetten

middelen zowel aan de Raad van Bestuur als aan het Wetenschappelijk Netwerk (WETEN). Indien er problemen zijn bij onderzoeksprojecten kan de WAR als adviseur of bemiddelaar optreden bij WETEN.

Samenstelling

Er is een onafhankelijke voorzitter, bij voorkeur de programmaleider/directeur van het Rob Giel Onderzoekcentrum. Verder bestaat de wetenschappelijk raad uit een door de Raad van Bestuur te benoemen secretaris, de coördinator wetenschappelijk onderzoek alsmede de opleiders van de A-opleiding, P-opleiding en de opleiding tot verpleegkundig specialist (zie bijlage 1 voor de bezetting in 2011).

Wetenschappelijk Netwerk (WETEN)

Doel

Het Wetenschappelijk Netwerk (WETEN) bestaat uit onderzoekers die een raad vormen die het hart vormen van Lentis Research. De leden van WETEN bevorderen het creëren van netwerken van onderzoekers, al dan niet met hulpverleners, die elkaar stimuleren en helpen bij het uitdenken en uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek. WETEN functioneert als het ware als centraal knooppunt waarin (interne of externe) onderzoekers onderling met elkaar in contact kunnen komen.

Daarnaast helpt WETEN bij het initiëren van wetenschappelijk onderzoek, geeft ze prioriteit aan onderzoeksvoorstellen op basis van kwaliteitscriteria en haalbaarheid. Ook helpt WETEN bij de samenstelling van projectteams en ondersteunt ze deze teams bij het ontwikkelen en uitvoeren van onderzoeksprojecten.

Samenstelling

Vergaderingen van WETEN worden voorgezeten door de coördinator Wetenschappelijk Onderzoek. De commissie bestaat uit vertegenwoordigers van de verschillende zorggroepen van Lentis (zie bijlage 2 voor vertegenwoordigers van 2011). Het betreft per zorggroep één medewerker met ruime ervaring op het gebied van wetenschappelijk onderzoek.

Projectteams

Doel

Een projectteam - samengesteld uit medewerkers van verschillende disciplines - helpt een onderzoek te ontwikkelen en uit te voeren. Projectteams streven naar het zo goed en efficiënt mogelijk behalen van de doelen.

Middel

Per projectteam wordt een coördinator (hoofdonderzoeker) benoemd die de interne en externe afstemming van het project bewaakt. Ook helpt deze coördinator de voortgang van het project te bevorderen en rapporteert over het project. Samen met de andere leden van het projectteam wordt via een actieve probleemoplossende attitude gewerkt aan het opzetten, uitvoeren en afronden van het project.

Bij stagnatie van het project kan het projectteam terugvallen op het onderzoeksbureau van Lentis®, WETEN, andere projectgroepen, het Rob Giel Onderzoekcentrum of de Rijksuniversiteit Groningen.

Lentis Research onderzoeksbureau

Doel

Het onderzoeksbureau zorgt voor de dagelijkse leiding van Lentis Research. De leden ondersteunen de organisatie in de uitvoering van wetenschappelijk onderzoek via budgetbeheer en wetenschappelijke consultatie. De leden van het onderzoeksbureau bevorderen zowel intern als extern dat er een netwerk wordt onderhouden van medewerkers en organisaties. Daarnaast biedt Lentis Research ondersteuning bij het opzetten en uitvoeren van onderzoek, alsmede het schrijven van subsidieaanvragen. Op deze manier kan er een organisatie worden opgebouwd en onderhouden, gericht op een geïnspireerde en intellectuele uitwisseling van kennis.

Middel

Het onderzoeksbureau van Lentis Research heeft een eigen budget waarin inkomsten per project worden beheerd. Inkomsten komen van Lentis, externe subsidiegevers, lezingen, consultaties en het organiseren van congressen. Het onderzoeksbureau kan uitgaven doen binnen afgesproken projecten ter bevordering van het uitvoeren van deze projecten. De uitgaven worden in detail

verantwoord in een jaarverslag via de Wetenschappelijke Adviesraad aan de Raad van Bestuur van Lentis. Zie bijlage 3 voor de leden van het onderzoeksbureau in 2011.

Doelen Lentis Research

- Ⓜ Het bevorderen van wetenschappelijk onderzoek ter verbetering van de patiëntenzorg binnen Lentis.
- Ⓜ Het bevorderen van samenwerking van Lentis met universitaire instituten en hogescholen.
- Ⓜ Het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van een kenniscultuur binnen Lentis.
- Ⓜ Het creëren van ontwikkelingsmogelijkheden voor medewerkers binnen Lentis.

Realisatie

De realisatie van deze doelen is afhankelijk van een aantal factoren. Ten eerste is het uitbouwen van het aanwezige draagvlak voor wetenschappelijk onderzoek binnen Lentis van belang. Om deze reden worden alle lagen in de organisatie betrokken bij innovatie en onderzoek. De onderzoekscultuur bij Lentis wordt ondersteund door de Raad van Bestuur en de directeurs van de zorggroepen, maar ook door hoogleraren van het UMCG. Steeds meer medewerkers van Lentis zien het belang van wetenschappelijk onderzoek ter bevordering van de kwaliteit van zorg en zijn enthousiast over onderzoek.

Lentis Research streeft ernaar om transparant, zichtbaar en inspirerend te zijn. Nieuwe en lopende onderzoeken worden zowel binnen als buiten Lentis zichtbaar gemaakt, onder andere via de website van Lentis, het PR-bureau van Lentis en relevante websites, zoals www.pppgroningen.nl, www.rgoc.nl en www.bcn-nic.nl. Door medewerkers van Lentis op de hoogte te houden van resultaten van onderzoeksinspanningen (verworven subsidies, publicaties, presentaties), worden de resultaten van onderzoek terug gebracht naar de werkvloer, patiënten en omstanders van patiënten. Deze zichtbaarheid helpt om onderzoek in dienst van de zorg verder uit te bouwen. Een goede bereikbaarheid en ondersteuning door het secretariaat spelen hierbij een belangrijke rol.

Kansen

Ⓜ *Medewerkers*

Sinds de oprichting van Lentis Research in 2009, is het aantal medewerkers met onderzoekservaring gegroeid. Voor een overzicht van de huidige bezetting, zie bijlage 3.

Ⓜ *Ervaring*

Voor de oprichting van Lentis Research was al draagvlak aanwezig voor onderzoek, hetgeen blijkt uit het feit dat verschillende afdelingen reeds ruime ervaring met patiëntgebonden onderzoek hebben. Hierbij valt te denken aan Winschoten (Kliniek en FACT), het Autismeteam, Forensische Psychiatrie in de Van Mesdagkliniek, Centrum Integrale Psychiatrie en het Psychoseteam in Groningen (Kliniek en FACT).

Ⓜ *Opleiding*

Binnen de opleidingen tot verpleegkundige (HBO-V & HBO-V dual), verpleegkundig specialist, gezondheidszorg- of klinisch psycholoog, psychotherapeut en psychiater vormt onderzoek een belangrijk onderdeel van het opleidingstraject. Daarnaast vinden ook stagiaires van andere opleidingen (bv Rehabilitatie) hun weg naar Lentis om in het kader van hun opleiding onderzoek te doen. Deze ontwikkelingen binnen de opleidingen dragen bij tot meer kennis over onderzoek en een toenemende vanzelfsprekendheid dat onderzoek een kwaliteitselement is van een organisatie.

Ⓜ *Routine Outcome Monitoring*

De druk vanuit de zorgverzekeraars om jaarlijkse somatische en psychologische screening - Routine Outcome Monitoring - te doen, maakt dat de infrastructuur voor onderzoek wordt versterkt.

Ⓜ *Samenwerking*

Er is een goede, intensieve samenwerking met het Rob Giel Onderzoekcentrum (RGOc) en het NeuroImaging Centrum (NIC) van het Universitair Medisch Centrum te Groningen. Tevens is er aansluiting gevonden bij het Universitair Centrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie. De actieve steun van hoogleraren van het UMCG (UCP, RGOc, BCN-NIC en Farmacologie) om Lentis als onderzoekspartner te beschouwen, creëert voor alle partijen een win-win situatie. Ook onderhoudt Lentis contacten met het Trimbos-instituut. Daarnaast bestaan er mogelijkheden

tot vergelijkend onderzoek door de samenwerking met GGz Drenthe, GGz Friesland, GGz Centraal en GGz Westelijk Noord Brabant.

Voor samenwerking wordt ook gebruik gemaakt van bestaande landelijke contacten verworven door commissiewerk: richtlijn- en congrescommissie, Kenniscentrum Phrenos, Netwerk Vroege Psychosen, Topklinische zorg en Rehabilitatie netwerken en Medisch Ethische Toestings commissies.

Tevens zijn er reeds contacten met subsidiegever ZonMw. Recentelijk is ook samenwerking op gang gekomen met onder andere de lectoraten Rehabilitatie en Openbare Geestelijke Gezondheidszorg van de Hanzehogeschool.

Het psychosenonderzoek en andere onderzoeken rond ernstige psychiatrisch aandoeningen profiteren van een goede infrastructuur door de aansluiting van Lentis met het provinciale zorgprogramma psychosen (www.pppgroningen.nl) en ROM-Phamous (www.phamous.eu) en het Neuroimagingcentrum van het UMCG en de Rijksuniversiteit Groningen. Ook is er een onderzoekssamenwerking tussen de landelijke Geestkracht onderzoeksprojecten (GROUP) en het zorgprogramma psychosen van de provincie Groningen. Daarnaast kan gebruik gemaakt worden van bestaande contacten met patiëntenvereniging Anoisix en familievereniging Ypsilon.

® *Maatschappelijke ontwikkeling*

Door krapte op de arbeidsmarkt zullen er in de nabije toekomst te weinig zorgverleners zijn, waardoor innovatie in de zorg, met name ouderenzorg, nodig zal zijn. Hierbij moet gedacht worden aan onder andere robotica en inrichting van gebouwen. Onderzoek kan deze innovatie ondersteunen, onderbouwen en evalueren.

Toekomstige ontwikkelingen

® *Onderzoeksinitiatieven*

Met de komst van meer kennis over onderzoek, zullen er binnen de organisatie meer onderzoeksinitiatieven ontstaan. Hierbij zal zoveel mogelijk de samenwerking gezocht worden met andere GGz-instellingen, universiteiten en/of hogescholen.

® *Financieel*

Ondanks de verwachte bezuinigingen in de geestelijke gezondheidszorg blijft Lentis Research, met steun van de Raad van Bestuur, innovatie en onderzoek stimuleren. Binnen Lentis is een extra financiering mogelijk over meerdere jaren voor hoge kwaliteit (topklinische) zorg, innovatieve ontwikkelingen en wetenschappelijk onderzoek.

Er wordt een systematiek ontwikkeld voor het onderbrengen en beheren van financiën, zodat onderzoekers worden ondersteund bij het managen van hun projecten.

® *Opleidingen*

Participatie van opleidingen in onderzoek, symposia en cursussen resulteert in kenniscreatie en kennisverbreding.

® *Informatisering & Automatisering*

De afdeling I&A van Lentis werkt momenteel aan het verhogen van de snelheid van het computernetwerk en vervanging van de computers. Dit vergemakkelijkt onder andere de zoektocht naar relevante literatuur op internet. Daarnaast komen er begin 2012 mogelijkheden voor videoconferenties. Het streven is dat steeds de nieuwste versie van het statistiekprogramma SPSS op het netwerk beschikbaar zal zijn.

Focus in wetenschappelijk onderzoek

Bij de uitvoering van onderzoek wordt steeds gestreefd naar vaste onderzoekslijnen. Deze zijn gedeeltelijk aangesloten bij de onderzoekslijnen van het Universitair Medisch Centrum Groningen:

- ® Emotionele stoornissen;
- ® Ouderenzorg (hoofdonderzoeker: mw. dr. M. Boshuisen);
- ® Schizofrenie (hoofdonderzoekers: mw. dr. S. Castelein, dr. H. Knegtering, mw. dr. L. van der Meer).

Een deel van de onderzoeksactiviteiten vindt plaats binnen de TopGGz initiatieven.

- ® Onderzoek van het Autismeteam Noord Nederland (predikaat TOPGGz-instelling);
- ® Onderzoek ter verbetering van de zorg voor mensen met psychosen in de stad Groningen;
- ® Onderzoek rond rehabilitatiestrategieën voor mensen met een ernstige psychiatrische stoornis in Zuidlaren;
- ® Onderzoek ter verbetering van de behandeling van eetstoornissen;
- ® Onderzoek bij het Centrum voor Integrale Psychiatrie.

Een groot aantal onderzoeken vindt plaats bij de Van Mesdagkliniek.

- ® Diverse onderzoeken naar persoonlijkheidsproblematiek, psychotische stoornissen en daderschapsprofielen (hoofdonderzoeker: dr. M. Spreen).

Voorgesteld budget voor wetenschappelijk onderzoek

Belangrijkste elementen in de financiering betreffen de jaarlijkse investering in het Rob Giel onderzoekcentrum, bijdragen in het ontwikkelen van Routine Outcome Monitoring (ROM/ROA), salaris en secundaire kosten voor de staf van Lentis Research en de toegekende gelden in het kader van het Top Klinische Zorgbeleid.

Voor voorstellen rond het budget wetenschappelijk onderzoek wordt verwezen naar bijlage 4.

Bijlage 1: Samenstelling Wetenschappelijke Adviesraad (WAR) in 2011

Voorzitter

Prof. dr. D. Wiersma (tot juli '11) (nieuw te benoemen)

Dr. R. Bruggeman (ad interim vanaf juli '11)

Secretaris

Mw. drs. C. Hoogstraten

A-opleider

Dr. F. Milders (tot nov.'11)

Dr. H. Knegtering (vanaf nov.'11)

P-opleider

Drs. P. Mul

VZ-opleider

Dhr. D. Wiersma

Lentis Research

Mw. dr. S. Castelein / Mw. Dr. M. Swart (15-10-2011 t/m 31-03-2012)

Secretaresse

Mw. E. Klein

Bijlage 2: Samenstelling Wetenschappelijk Netwerk (WETEN) in 2011

Voorzitter

Dr. H. Knegtering

Welnis

Mw. Dr. A. Bartels / Drs. R. Hoenders

Dignis

Mw. Dr. M. Boshuizen

Jonx

Mw. Dr. E. Blijd

Forint

Dr. M. Spreen

Linis

Mw. Dr. S. Castelein / Mw. Dr. M. Swart (15-10-2011 t/m 31-03-2012)

Secretaresse

Mw. E. Klein

Bijlage 3 Kernteam Lentis Research

Stynke Castelein	0,6 Fte	
Elske Bos	0,2 Fte	
Agna Bartels	0,1 Fte	
Medewerker CIP	0,1 Fte	
Rikus Knegtering	0,4 Fte	
Leonie Bais	0,4 Fte	
Marte Swart	0,6 Fte	(zwangerschapvervanging Stynke Castelein 15-10-2011 t/m 31-03-2011)
Research assistenten :		
Anneke Zijlstra (FACT Groningen)	0,2 Fte	
Anita Jonkers (Kliniek Groningen)	0,2 Fte	
Secretariële ondersteuning:		
Ellen Klein	0,4 Fte	

Bijlage 4 Criteria Topklinische Zorg

De afdeling verricht bij haar topklinische patiëntenpopulatie toegepast wetenschappelijk patiëntgebonden onderzoek. Dit blijkt uit de volgende criteria:

1. Er zijn minimaal 2 senior professionals met ruime onderzoekservaring werkzaam op de afdeling. Minimaal 1 van hen is gepromoveerd. Een van beiden kan ook een clinicus zijn met ruime onderzoekservaring, zoals moet worden aangetoond door een aantal (recente, d.w.z. in de afgelopen 5 jaar onderzoekspublicaties in gerenommeerde (inter)nationale tijdschriften over onderzoek waaraan hij/zij actief heeft deelgenomen. Beiden zijn nauw betrokken bij het inhoudelijk beleid en kunnen zo de continuïteit van het onderzoek garanderen. Als indicatie geldt dat er minimaal 1 senior professional ten minste 24 uur per week werkzaam is op of voor de afdeling een 2e is dat voor minimaal 8 uur per week. Minstens één van beide is betrokken bij de directe patiëntenzorg. Indien het werkzaam zijn op de afdeling gerealiseerd is via een vorm van detachering vanuit een andere afdeling (bijv. een centrale researchafdeling) moet aangetoond kunnen worden middels een overeenkomst met taakomschrijving en tijdsbeslag dat iemand daadwerkelijk voor langere tijd voor een vast percentage van de werktijd verbonden is aan de afdeling en behalve voor concrete projecten ook rechtstreekse verantwoordelijkheid draagt voor het onderzoeksbeleid van de afdeling in het algemeen.
2. Er is een hoogleraar als afdelingshoofd, consulent of als stafid verbonden aan de afdeling, hetgeen aangetoond kan worden middels een overeenkomst waarin tijdsbeslag en taakomschrijving m.b.t. de betreffende afdeling is vastgelegd. Het betreft minimaal een maandelijks face to face contact.
3. De afdeling doet structureel patiëntgebonden onderzoek. Dit onderzoek heeft betrekking op de kwaliteit, effectiviteit en efficiency van diagnostiek en (experimentele) behandeling van de specifieke patiëntengroep. Met het structurele karakter wordt bedoeld op een traditie van minstens 3 jaar voorafgaand aan de visitatie. Er zijn altijd minimaal twee onderzoeken gaande waarvan er altijd minstens één een promotieonderzoek is over een onderwerp dat samenhangt met de topklinische functie en rechtstreeks betrekking heeft op de desbetreffende patiëntengroep.
4. Er zijn in de afgelopen 3 jaar minimaal 3 wetenschappelijke publicaties verschenen in een gezaghebbend internationaal of nationaal tijdschrift met betrekking tot de desbetreffende topklinische functie en desbetreffende patiëntengroep. Het betreffen publicaties voortkomend uit onderzoek dat plaats heeft gevonden op de betreffende afdeling.
5. Er zijn in de afgelopen 3 jaar minimaal 3 voordrachten per jaar gehouden op gezaghebbende nationale en/of internationale congressen of symposia met betrekking tot de desbetreffende topklinische functie door professionals van de betreffende afdeling gaande over de topklinische functie en/of de patiëntengroep van de afdeling.